

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

P1794

[Total No. of Pages : 4

[6032]-508

T.Y.B.Com.

**355 - C : BUSINESS LAW AND PRACTICE-II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 50

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) A) Fill in the blank with the most appropriate alternative. (any five) [5]

- i) In India the law related to workman compensation, child labour act are called as _____.
(Employment law, labour law, mercantile law, factories law)
- ii) The purpose of labour law does not include _____.
(Provides legal frame-work, employee satisfaction, workplace democracy, industrial relations)
- iii) The term _____ means productive work especially Physically work done for wages.
(Labour, productivity, job, work)
- iv) The Indian labour law is majority concentrating on the problems related to _____.
(Labour welfare. child, women problem, factory work)
- v) _____ has formulated the employees provident fund scheme.
(ESIC, medical benefit council, the state government, the central government)
- vi) First Aid Boxes is to be provided for _____ of persons under the factories act, 1948.
(150 Persons. 50 Persons, 200 persons, 90 persons)

P.T.O.

B Match the following:

Column A	Column B
i) ILO	a) 1881
ii) First factory	b) 1948
iii) The employees state insurance act	c) Safeguard the interest of Labour
iv) National labour office	d) 1986
v) The Child labour (Prohibition and regulation)act	e) Enhance social protection

Q2) Write short notes (any two) [10]

- a) Labour courts.
- b) Disablement benefit
- c) Licensing and registration of factories.
- d) Employees deposit linked insurance.

Q3) a) Explain the qualification of commissioner labour. [8]

b) Explain the following concept. [7]

- i) Annual leave with wages.
- ii) Hours of work.
- iii) Penalties for the offences.

Q4) a) Explain the objectives and scope of under the employees state Insurance Act, 1948. [8]

b) Explain the applicability and constitutional validity of employee's provident fund and miscellaneous provident act.1952 [7]

Total No. of Questions : 4]

P1794

[6032]-508

T.Y.B.Com.

355 - C : BUSINESS LAW AND PRACTICE-II
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 50

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील दिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणतेही 5) [5]

- i) भारतात कामगारांची नुकसान भरपाई, बालकामगार इ. संबंधित असणाऱ्या कायद्याला असे म्हणतात.
(बोनस कायदा, व्यापारी कायदा, कारखाना कायदा, मजूरी कायदा)
- ii) कामगार कायद्यामध्ये हा हेतू समाविष्ट नाही.
(कायदेशीर नियामक काम, कर्मचा-यांचे समाधान, कामगार लोकशाही, औद्योगिक संबंध)
- iii) या शब्दाचा अर्थ म्हणजेच मजुरीसाठी केले जाणारे शारीरिक कार्य होय.
(श्रमीक, उत्पादकता, नोकरी, काम)
- iv) भारतीय कामगार कायदा हा प्रामुख्याने या समस्यांवर लक्ष केंद्रीत करतो.
(कामगार कल्याण, बालकामगार, महिला समस्या, कारखान्याचे काम)
- v) ने कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी योजना तयार केली आहे.
(ईएसआयसी, वैद्यकीय लाभ परिषद, राज्य सरकार, केंद्र सरकार)
- vi) कारखाना कायदा, 1948 अंतर्गत पेक्षा अधिक व्यक्ती असणाऱ्या कारखान्यासाठी प्रथोमचार सुविधा पुरवणे बंधनकारक आहे.
(150 व्यक्ती, 50 व्यक्ती, 200 व्यक्ती, 90 व्यक्ती)

ब) योग्य जोड्या जुळवा.		[5]
	रकाना अ	रकाना ब
i) आय.एल.ओ		अ) 1881
ii) पहिला कारखाना कायदा		ब) 1948
iii) कर्मचारी राज्य विमा कायदा		क) कामगारांच्या हिताचे रक्षण करणे
iv) एन.एल.ओ		ड) 1986
v) बालकामगार प्रतिबंध आणि नियमन कायदा		इ) सामाजिक संरक्षण वाढविणे

प्र.2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही 2) [10]

- अ) कामगार न्यायालय
- ब) अपंगत्व लाभ
- क) कारखाना कायद्याचे परवाना आणि नोंदणी
- ड) कर्मचारी बचत लिंकड विमा योजना

प्र.3) अ) भारतातील कामगार कायदानुसार, कामगार आयुक्तच्या पात्रता स्पष्ट करा. [8]

- ब) कारखाना व्याख्या लिहा. कारखाना कायदा 1948 अंतर्गत, वेतनासह वार्षिक रजा, कामाचे तास, गुन्हांसाठी दंड या संकल्पना स्पष्ट करा. [7]

प्र.4) अ) कर्मचारी राज्य कायदा, 1948 विमा कायद्यांतर्गत उद्दिष्ट्ये व व्याप्ती स्पष्ट करा. [8]

- ब) कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतूदी अधिनियमांतर्गत कायद्यातील वैधता आणि घटनात्मक वैधता स्पष्ट करा. [7]

